

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za drugo izvenavetriske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Delavniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petičvrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratno oglašje primeren popust. Inserati se sprejemajo do urede s jutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Položaj kmeta in „Slovenska kmečka zveza.“

(Piše Martin Vračko, kmet v Žegru in župan občine Presčno pri Planini.)

Odkar se je začelo združeno gibanje, smo tudi mi slovenski kmetje nestrpno čakali splošne kmečke organizacije. Obupno smo gledali, kako so se drugi stanovi — ponekod celo berači, — zbirali, posvetovali in branili svoje koristi, le mi slovenski kmetje smo tavalili v temi in pričakovali rešilne dobe. S poplunoma potrjim glasom razkrivamo smo svoje težnje in pogubeno stanje brat bratu, prijatelji prijatelju, — ali naš glas ostal je v kmečki hiši, ni našel pota iz vaše sredine, ni se slišal čez mejo kmečke občine.

Take, za umirajoči kmečki stan pretužne klice pobirali so sicer nekateri navidezni prijatelji kmeta ter jih razmotrivali na raznih shodih in zborih, pa največkrat le kot zadnjo točko. Večina takih razmotrivanj bila so le postranska zadeva in dostikrat le kot lim za pridobitev zaupanja in glasov pri kaki volitvi. Kot glavne točke bila so druga politična vprašanja, katera pa niso imela za nas kmete niti smisla niti niso dajala povoda se za ista navduševati.

In mi smo pa zopet po temi blodili ter se korak za korakom potapljali, med tem pa z ogorčenjem prebirali nekatere slovenske časnike, ki so se in se še večinoma polnili z raznimi strankarskimi nazori, se potegujejo za koristi drugih stanov, snujejo in priporočajo nove stranke, med tem pa še hujavsko kričijo, da so glasilo slovenskih voditeljev. Ali mi kmetje imeli smo dovolj povoda se zakleti proti takim voditeljem, kajti pri svoji obilni obloženosti mizi, na kateri je še preostajalo za razveseljevanje in druge razvade, niso se resno in odločno spominjali nas kmetov, ki se trudimo od prvega sveta do poznega mraka, pa brez vsakega uspeha, — še celo gladujemo v bornih hišicah, — niso pa tudi uvideli, da kmetje tvorimo večino Slovencev in da se bomo še le tedaj zamogli resnično ogrevati in navduševati za razne narodostne ideje, kadar bo naš obstanek zagotovljen. „Najprej živeti“, je bil dosedaj vedno klic kmeta.

In capljali smo zopet dalje, pa le v vedno nevarnejše brezdnost. Prišli smo do razpota, ob enem pa tudi do posvetovanja in prepira. „Kam greš?“ vprašala je žena moža, stariši sina, brat brata, prijatelj prijatelja. — „Tukaj si ne morem pomagati, še poštenega živeža nimam, — rajši kakor da bi me drugi naganjali, grem sam po svetu s trebuhom za kruhom — in kam, — tega pa ne vem, — na Prusko ali v Ameriko!“ — bil je žalosten odgovor.

LISTEK.

Pod Marijinim praporom. (Konec.)

Zgodovinska povest. Poslovenil F. F.

Mustafa je objela groza; zapovedal je vojakom, naj se podajo na ladje, ne v tabor. Tako je prišel ves neizmerno bogat plen v roke zmagačev. Tudi Sv. Elmo so zapustili prestrašeni Turki, tako da je bila na večer tega pomenljivega dne vsa Malta v rokah Maltežanov in njihovih zaveznikov.

Zahajajoče solnce je obsevalo grozovito bojišče. V velikih trumah so ležali Turki. Pa tudi mnogo kristjanov je padlo. Maltežanov je ležalo tudi okoli 200.

Veliki mojster je korakal ob strani španskega nadpoveljnika po bojišču. Pri marsikaterem mrtvem in ranjenem vitezu je žalostno zastal njegov korak; solze so mu porosile oči, ko je prišel do težko ranjenega St. Priesta.

Mladi mož je padel v nezavest — izgubil je preveč krvi — ter je ležal raztegnjen na krvavi zemlji. Toda zdrava desnica je še vedno krčevito oklepala Marijino zastavo, in veselo je plapolala krasna podoba Matere božje v vetru.

Ko je Lavalette pristopil k njemu, je odprl ta ubožec trudne oči ter dejal s slabim glasom: „Mati božja je zmagala! O, ona — je — močnejša — od proroka!“

Truden smeh je zaigral na njegovem smrtnobledem obličju; še enkrat je pogledal na Marijino zastavo — in zopet je padel v dolgo nezavest.

Kara Mustafa se je otresel kmalu svojega

In zmagali so njihovi nazori in so šli, — in gre jih vedno več in več. Slovenskemu kmetu je bil in še je širni svet odprt, kajti zazadi znane delavnosti in marljivosti cenijo ga tuji bolj, kakor ga cenijo tisti slovenski razumniki, kateri ga hočejo bojda za ušesa prijemati! Vsak tuji delodajalec z odprtimi rokami sprejme slovenskega kmeta, slovenskega delavca. Žalostna ter obupna resnica je, da taki delavec v par mesecih po deset in še več drugih delavcev potegne za seboj, in sicer kar je najhujše, tudi take kmete, kateri celo do deset glav živine lahko redijo na svojem posestvu.

Več slučajev je znanih ravno dandanes, da že sin noče posestva prevzeti in da že iščejo kmete najemnikov za svoja posestva, — pa jih seveda ne dobi, — da bi se mogli s celo rodbino izseliti. Pripomniti je, da se malo takih delavcev vrne, — in če se že nekateri, — nimajo več veselja do kmečkega stanu ter zopet izginejo, pa ne zabite, da s tem ginejo tudi — Slovenci!

In če se položaj kmečkega stanu ne bo v kratkem zboljšal, izginili in razšropili se bodo Slovenci ter se umaknili tujcu, ali pa bo v doglednem času naša slovenska zemlja puščava.

In kaj boste vi, slovenski razumniki, če ne neumniki, ki se dandanes cepite in pulite za naše strankarske nazore, kakor da bi vas bilo bogsigavdi koliko milijonov — ne storite pa niti enega odločilnega koraka za večino Slovencev — za kmečki stan? Ostalo vas bo le še peščica!

Mi smo čakali in čakali, pa upamo, da ne zaman. Prišli so namreč na površje možje ter začeli resno in odločno pretresovati, kako, se naj kmečki stan otme, — da ne izgine. In kakšne barve so ti možje? Mar so to možje, kateri se držijo cepiti Slovence? — Ne! — To so možje, kateri se držijo starega slovenskega gesla: „Vse za vero, dom, cesarja“, in katerih duša je gotovo gosp. dr. Korošec! — In ali hočemo take možje sedaj zapustiti? — Zopet ne! in stokrat ne!

Prepričanje teh mož je, da je enotna kmečka organizacija, — kmečka zveza, — dandanes edina rešitev za kmečki stan in sploh za Slovence! In to je tudi resnica!

In kmečka zveza se je ustanovila 21. prosinca 1907.

Priznati moramo, da bo imela kmečka zveza dosti težavnega in napornega dela. Zastopala nas bo kmete kot eden mož na zunaj, zagovarjala naše koristi nasproti drugim stanovom, naše težnje pa neopredno ali po poslancih razkrivala vladi ter zahtevala za kmete ugodnih zakonov. Sploh bo morala

poskušati po začrtani poti zboljšati položaj kmečkega stanu.

Posebno pozornost bo morala obračati tudi na volitve, da kakšen važen zastop tihotapsko ne preide v kmečkemu stanu sovražne roke; posebej še, da bi se ne izvolil državnim ali deželnim poslancem kakšen mož, ki nima odločne volje ali pa tudi ne morebiti časa, potegovati se za kmečke koristi. Posebno državnega poslanca posel potrebuje „celega moža“, ne pa da bi se isti le mimogrede ali kot postranska stvar opravljal! Če le mogoče, naj bi bil poslanec — kmet!

Pa tudi mi kmetje ne bomo smeli rok križem držati in misliti, da nam bo kmečka zveza sama kar na mah vso srečo prinesla! Buditi bomo morali še dokaj nerazsodne tovariše in jih vnmati za kmečko zvezo. Resnica je namreč, da zaradi večkratnih brezuspešnih obljub precej kmetov popolnoma mrzlo sprejema vsako novotarijo, češ, nič ne verjamem, — sem bil že večkrat opeharjen! Pa ne vstrašimo se, ampak bodrimo vsakega omahljiveca od veleposestnika do zadnjega kočarja in razkrivajmo vsi le glavne rane ter zahtevajmo le glavne koristi. Stojmo vsi kot eden mož za kmečko zvezo in nikar se ne cepimo!

Če bomo složni, mirno, pametno, vztrajno pa tudi odločno delovali, ne bo naše delo brezuspešno, ampak dobila bo kmečka zveza in z njo tudi kmečki stan splošni ugled in vpliv, in z nami bodo morali računati ne samo drugi stanovi, ampak tudi vlada in tedaj bomo lahko zaupljivo pričakovali boljših časov!

Kako je Stiger kot okrajni načelnik gospodaril?

III.

Da sedanja večina okrajnega zastopa s Stigerjem na čelu ne ve varčno gospodariti, nam dokazujejo še drugi dogodki. Do leta 1906 je imela hranilnica samo enega uradnika, katerega spretnost in občno sposobnost so vsi — tudi Nemci — priznavali. Naenkrat pa je bil s 1. januarjem 1906 hranilnični uradnik upokojen. Vedeti je treba, da je bil ta spreten uradnik Slovenec. Mož je še v najboljših letih in lepega vedenja; posloval je v popolno zadovoljnost in naenkrat je vpokojen! Kako to? Reklo se je, da je bolan; prosil je sam in priložil zdravniško spričevalo, da ne more več službe opravljati. In večina je sklenila njegovo vpokojenje.

Clovek bi mislil, da bo vsled boleznine nezmožni in vpokojeni uradnik se lepo ozdravil in miroval. Pa

strahu ter poskusil takoj prihodnjega dne svoj pokvar popraviti.

Toda združeni Maltežani in Spanci so ga premagali še sijajneje ko prejšnjega dne in ga prisilili, da je z vsemi ladjami in četami moral v temni noči pobegniti v domovino. Tako je bil poraz Turkov popoln. Soliman II. se je sicer penil jeze ter pahnul v nemilost starega in zaslužnega Mustafa. Toda Malte ni upal nikoli več napasti. Malto so posedali odsej nenadlegovano vitezi ter se vidno razvijali. Zvesti svojemu gestu, braniti sv. cerkev ter očistiti sredozemsko morje pred roparji, so storili še marsikaj slavnega, dokler ni slavočlepni Napoleon I. na svojem potu v Egipt stori njihovega blagemu delovanju konec. (1798).

Zasluge velikega mojstra Lavalette-a pa so slavili vsi kristjani. Prebivalci Maltni so imenovali njemu na čast glavno mesto Lavalette.

St. Priest je okrevl, čeravno je imel samo jedno roko. Njegovi sobratje so ga visoko častili, prebivalci otokovi so mu prideli častno ime „vitez Matere božje.“

Marijino zastavo pa, pod katero so se tako slavno borili proti Turkom, razobesili so v cerkvi, kjer so jo še v poznih časih kazali ter jo visoko čislali.

Terna krošnjarja Toneta.

(Priredil C. M. E.)

„To pa je res slepa sreča“, pripovedovali so si ljudje v mali vasici Ravno.

Od ust do ust je šla novica, da je zadel vaški krošnjar Tone Svetin veliko terno; celih štiri tisoč kron mu bodo odšteli v mestni loteriji. Lahko si pred-

stavljamo veselje, ki je navdajalo našega Toneta; mala koč, sredi vasi, v kateri je imel krošnjar svoje blago in svojo prodajalno, bi mu kmalu postala premlajna od samega veselja. Najbolj se je pa veselil Tone zato, ker mu je njegova žena Katinka kazala zopet enkrat prijazen in vesel obraz, ter mu celo privoščila, par lepih besedi. Seveda je imela Katinka svoje vzroke za take ljubeznive besede: vsled tolikega bogastva je že videla izpolnjene svoje tihe želje, katere je tako dolgo gojila v srcu.

Toneta boljša polovica je pa poznala dve sredstvi, če je hotela pri svojem možu kaj doseči, namreč prilizovanje in trmoglavnost. Tone je moral toraj voliti vedno med tema dvema. Če ljubeznive besede niso več pomagale, prišla je trma; in te se je Tone hudo bal. Kake tri dni je prenašal to slabo lastnost svoje žene, potem je pa vedno privolil v vse, kar je hotela.

Imela sta Tone Svetin in njegova žena poleg krošnjarije tudi še malo polja, in ona, ki je navadno gospodarila doma, si je želela sedaj seveda še eno kravo in tudi v svinjaku bi bilo lahko več repov. V sobi bi pa bilo dobro novo pohištvo, ker je postalo naenkrat vse nekako staro. Že dolgo pa jo je bodel v oči napis nad vratmi, ki se ji je zdel za sedajno stoletje že prestar in treba bi bilo novega. Kako lepo bi se n. pr. svetil zlat napis: „Antona Svetin, trgovec s specerijskim blagom“. Seveda bi ne smelo manjkati še lepega okna, kjer bi lahko izločila najlepše stvari, kakor se to vidi po mestih.

Vse te želje je razložila Katinka lepo po malem svojemu možu. Ta jo je pa mirno poslušal, toda ni ji priredil in ne odrekel, česar bi si že celo ne upal, če je hotel, da mu ostane žena prijazna.

čudite se! Tisti, ki je bil nezmožen za službo, je moral službo naprej opravljati še cele tedne, čeravno je bil vsled zdravniškega spričevala nezmožen in vpokojen! Ali mora zdrava pamet ravnanje Stigerjevo umeti? Ali se zavoljo malih boleznih uslužbenec kar pošljejo v pokoj? Saj uradnikova bolezen ni mogla biti tako nevarna, če ga potem silite, da še cele tedne uraduje. Ko bi bil Stiger varčen gospodar, bil bi zahteval, naj se mu podeli daljši dopust in ako ne ukreva, se ga potem vpokoji! Gospod Stiger, vi bi bili lahko okraju prihranili tiste stotake, ki se plačujejo za pokojnino, ako bi znali gospodariti — pa ne znate!

Mi spoštujemo vpokojenega uradnika, ker vemo da bi bil še rad služboval; pa vrabci na strehi so že čivkali, da bistriška gospoda ne mara več za uradnika — Slovenca; je pač hudo, imeti sitnega za gospodarja in potem še pa zagrizenega narodnega nasprotnika! In nobenemu ne zamerimo, da se ga skuša rešiti, kakor le more!

In kdo povrne okraju te potrebne izdatke, ki jih je okraju povzročila Stigerjeva nezmožnost? Tako ljubijo bistriški meščani, Stiger in njihovi polskavski, poljčanski in črešnjevski prijatelji nas kmete!

Ko je bil uradnik vpokojen, se je nemškutarjem in Nemcem srce ohladilo. Pa naj bi že bilo, ko bi bili vsaj najeli novo spretno moč; pa meso enega so najeli kar dva uradnika — njihovega srca in duha. Zakaj pa kar dva? Ali je hranilnica postala čez noč denarni velezač, da eden uradnik več dela ne zmaguje? Kaj še! Zato so morali najeti dva uradnika, ker enega Slovenca zamoreta pri delu nadomestovati le dva Nemca! Čudno, pa gola resnica!

Po nepotrebnem plačuje okraj pokojnino, po nepotrebnem plačuje drugega uradnika! Mi prašamo javno načelnika Stigerja, kako si on upa tako po nepotrebnem izdajati kmečki, krvavo pridobljeni denar! Čeden gospodar to! Potem pa neprevidežni kovajo Stigerja v zvezde in pravijo, da Stiger ljubi in dela za kmeta! Hvala za takega prijatelja, ki na račun naših žepov dela nepotrebne dolgove!

Sedaj ima naša hranilnica dva uradnika, ob uradnih dneh mora pomagati tudi še okrajni tajnik; navzore je tudi še ravnatelj in blagajnik — toliko jih je v uradu, da so eden drugemu na poti in vsled tega morajo stranke celo večnost čakati!

Prej je bil eden uradnik, blagajnik in eden uraden dan, zdaj jih petero prem tavlje knjige in imajo dva uradna dneva, pa še delo tako počasi napreduje!

Kaj pa mora biti vzrok? Če Stiger ljubi kmeta, naj malo reda napravi in pa da bomo svoje posle hitro opravili! Prej so naši kmetje bili ravnatelji in blagajniki in so hitro in brez zmot opravljali svoj posel. Ali je res v kmečki glavi več soli kot v meščanski? Kmetje! Li ne kaže vse to, da Stig r in njegova bistriška, poljčanska in polskavska zlahta ne zna gospodariti? Taki ljudje, ki ne vejo, kako težko si kmet denar pridobiva, ne sodijo na čelo okraja. Tedaj jim pa spodmaknimo stole in dol ž njimi! Proč z takimi, ki po nepotrebnem segajo v naše žepo! Žalibog, da danes ne morem spolniti zadnjih dane obljube in povedati, kje se je denar jemal za smodnik, ki je meščanom točo preganjal, ker sem se predolgo mudil pri hranilnici! Prihodnjič pa gotovo!

Politični ogled.

— **Državnozbornske volitve v volilnem okraju Brežice, Sevnica, Laško.** Politično društvo „Sava“ za brežiški in sevnški okraj je pri svoji seji dne 24. t. m. sklenilo, da odobrava poskus, začet od

Slovenskega društva v Mariboru, da se postavijo v spodnještajerskih volilnih okrajih kompromisni kandidati. Za slučaj pa, da se ta poskus ne posreči, sklenilo je politično društvo „Sava“ z vsemi močmi podpirati kandidata „Slovenske kmečke zveze.“ V kratkem se vrši v Zidanemmostu v svrhu določitve kompromisnega kandidata ali kandidata „Slovenske kmečke zveze“ skupno zborovanje političnih društev v Laškem trgu in v Brežicah.

— **Državni zbor** je dne 28. t. m. sklenil svoje zasedanje in bo kmalu razpuščen. V soboto dne 26. t. m. je bila razprava o lokalnih železnicah. Dr. F. Korošec je ob tej priliki govoril za železniške zveze na Spodnjem štajerskem in sicer za železnico ob Sotli, za zvezo Ljutomer-Ormož, za zvezo Purkla-Ptuj-Rogatec, za zvezo med savinjsko dolino in pa Kranjsko ter za progo Maribor-Zeleni Travniki. Dne 28. t. m. je predsednik zbornice sklenil s posebnim govorom zadnje zasedanje ter govoril nagrobnico državnemu zboru, kateri se je bil voljen po stanovskih skupinah. Prihodnji zbor bo že voljen na podlagi splošne in enake volilne pravice.

— **Državnozbornske volitve** se bodo vršile, kakor se je izrazil ministrski predsednik baron Beck, dne 7. maja. Ožje volitve bodo en teden pozneje, 14. maja. Naše somišljenike opozarjamo, naj že sedaj začnejo z agitacijo, posebno naj gledajo na to, da pridobijo omahljivce.

— **Avstrijski ministri odlikovani.** Cesar je imenoval parlamentarne ministre dr. Pacaka, dr. Marcheta, dr. Derschatto, Pradeja in dr. Forta za tajne svetnike. Ministrskemu predsedniku Vladimiru baronu Becku je podelil veliki križ Leopoldovega reda, ministrom grofu Dzieduszyckemu, grofu Auerpergu, dr. Korylowskemu, dr. Kleinu in baronu Bienenrthu pa red železne krone I. vrste.

— **Umazan minister.** Na Ogrskem, kjer vladajo liberalci in framazoni, vladajo lepe razmere. Minister za pravosodje je Polonyi. Temu človeku je neki Halmos po listih očital razne goljufije, kar je vzbudilo občno pozornost. „Pravosodni“ minister pa je podkupil nekega judovskega zdravnika, ki je na Halmosa vplival tako, da je preklcal svoje trditve. Rekel mu je, da mora preklicati, sicer bodo prišle take reči, da bo iz razburjenosti znorel. Mož se je vstrašil in se vdal. Polonyi pa se je potem bahal, češ, da ga je Halmos prosil za odpusčenje. To je Halmosova sinova silno ujezilo in sta razkrila celo stvar. Sedaj pa je nekdo v listih s svojim podpisom izjavil, da dokaže pred sodnijo sledeče: 1. Da je Polonyi prikrival tatvine; 2. Da se je sam ene tatvine udeležil; 3. Da je krivo prisegel; 4. Bil agent za sramotne hiše; 5. Priiskal je na stranke v raznih pravdah; 6. Svoje poslanstvo je porabil v to, da si je na nepošten način pridobil denarja. In tak mož je bil minister za pravosodje. Sedaj je odstopil.

— **Zmaga katoličanov v Nemčiji.** Dne 25. t. m. se je vršila na Nemškem državnozbornske volitve. Katoliška stranka je zmagala v 92 volilnih okrajih, v 33. pa pride v ožjo volitev in od teh ji je zagotovljena zmaga v 11. okrajih. Pri zadnjih volitvah l. 1903 so zmagali pri glavni volitvi z 88. kandidati, v ožji volitvi pa so zmagali z 12. tako da so imeli 100 poslancev. Najbolj poraženi so socialni demokratje, ki so si priborili samo 29 poslancev, in pridejo v 88 okrajih v ožjo volitev, od katerih pa jim je zagotovljenih samo 7. Poljaki so imeli dosedaj 16 poslancev, sedaj so si jih priborili 17, v ožjo volitev pridejo v petih okrajih, v treh bodo gotovo zmagali.

— **Volitev na Ruskem.** Pri volitvi zaupnikov za durno je izvoljenih 682 kmečkih zaupnikov in od teh je 362 duhovnikov.

za tak denar, zatoraj ti svetujem tukaj na tihem, kupi jih, ne bode ti žal, še hvaležen mi boš; glej, tam le prihaja gospodar te živine, ki niti ne ve, kako dobro blago bo dal za tako slepo ceno.“

In res, kmalu sta bili dve kravi lastnina Toneta Svetina, ki je odšel za nji pet sto svetlih kronic. Barantač si je pa na tihem veselo mel roke, ker je vedel, da si je zaslužil s svojim jezikom zopet nekaj kron. Kmalu se je našel tudi gonjač, ki je gnil kupljeno živino v Ravno.

Sedaj se je napotil Tone na svinjski sejem in kupil tri lepe male prešičke, katere je oddal začasno hlapcu v gostilni „Pri solonu“. Začel se mu je namreč glasiti želočlec, in treba ga je bilo potolažiti. Danes si je pa naš Tone hotel nekaj posebnega privoščiti, saj ne bode vsak dan po terno, in kar je glavno, zdaj se mu ni bati različnih opominov svoje svinje, če jo krava je sede! ri polnem kozarcu, po nosu ga je že segetal prijetni duh velike pečenke. Naenkrat pa zakriči gostilničar pri vratih: „Hitro Tone, prešički so ušli! V trenutku je vrgel Tone vilice in nož na stran in izginil skozi vrata. Zunaj je pa že nastal cel lov na belce, ki so drug poleg drugega hiteli naprej po državni cesti. Ko bi ti trije bratci hiteli tako naprej, bi Tonetu niti ne bilo treba jih loviti. Prišli bi ravno v njegovo vasico in tam bi jih Katinka že ulovila. Toda navadno se ne zgodi tako, kakor si človek želi. Že je Tone ubežnikom za petami, kar se zgodi nekaj strašnega.

Trraa! Trraa! Trraa! Velik avtomobil ali kakor mu pravijo ljudje „elektrika“ prikaže se na ovinku. — Grozen krič — in dva belca sta povožena. Tone ves iz sebe začne strašno zmerjati; toda nič

Razne novice.

* **Imenovanje.** G. Fran Dobršek, dosedaj pom. uradnik dež. bolnišnice v Judenburgu, je imenovan za kancelista v bolnišnici v Mariboru.

* **Nabori l. 1907.** V Radgoni 5. in 6. aprila, v Cmureku 8., 9. in 10. aprila, v Arvežu 19., 20. in 22. aprila, v Mariboru (za okolico) 22., 23., 24., 25., 26. in 27. aprila, v Slov. Bistrici 15., 16. in 17. aprila, v St. Lenartu v Slov. gor. 12. in 13. aprila, v Mariboru (za mesto) 1. in 2. marca, v Gornji Radgoni 4. in 5. aprila, v Ljutomeru 2. in 3. aprila, v Ormožu 1. in 2. marca, v Ptuj (za mesto) 4. marca, v Ptuj (za okolico) 1., 2., 5., 6., 7., 8. in 9. marca, v Rogatecu 26. in 27. marca, v Celju (za mesto) 17. aprila, v Brežicah 8., 9. in 10. aprila, v Kozjem 12. in 13. aprila, v Sevnici 15. in 16. aprila, na Vranskem 18. in 19. aprila, v Mozirju 20. in 22. aprila, v Šoštanju 23. in 24. aprila, v Slovenjgradu 29. in 30. aprila, v Marenbergu 15., 26. in 27. aprila.

* **Pozor pred agenti!** Iz Hošnice v slovenj-bistriškem okraju se nam poroča, da je hodil ta mesec po okolici neki agent, ki je vabil ljudi v Ameriko. Obljubljal je ljudem, da jim preskrbi vse potrebne listine, če mu dajo nekaj kronic. Ko je pa imel denar, je izginil.

* **Pomožitev topništva.** Na novo se ustanovi 13 oddelkov za strojne puške, štiri oddelke dobita inomoški in graški armadni zbor, 5 pa vojaštvo v Bosni. Na novo se nadalje ustanovi pet divizij haubičnih topov za obleganje, vsega vkup 60 novih topov (15 baterij po 4 topove). Topovi so 15-centimet. havbice. Te nove preuredbe je uvedel novi šef generalnega štaba.

* **Kako bo v prihodnje pri vojaških naborih.** Vojna uprava namerava izdati naredbe, po katerih se bo odslej pri naborih ožje postopalo. Manje napake pri ušesih in očeh se ne bodo upoštevale. Mera pri kratkovidnosti se zmanjša od 6 na 4 met. Pač pa se bo oziralo bolj na srčne in živčne bolezni.

* **Šolske hranilnice.** V Ameriki so zelo razširjene šolske hranilnice. Namen šolske hranilnice je, da se mladina priučiti varčevanja. Mali zneski učencev se vsak teden zberejo v šoli ter se nalože v bližnji hranilnici. Te hranilnice so se po malem udomačile v 1479 šolah in v 118 mestih in 24 državah. Skupna svota teh šolskih štedenj znaša pa 1.309.625 dolarjev, dokaz za naš narodni pregovor: „Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača.“

* **Mnogo nesreč** se je že zgodilo pri kmetijskih strojih, posebno pri mlatinici. Naša nevednost je kriva, da trpe potem ponesrečenci, ker ne dobivajo nobene podpore. Naznanite posestniki po županu politični oblasti, katere stroje imate, koliko delavcev, število dni dela in zaslužek delavcev pri stroju. Plačevati vam ni treba zavarovalnine, plača jo za vas deželni odbor, ki daje leto za leto po 3600 „splošni delavski zavarovalnici proti neugodam v Gradu.“ Ako se potem kdaj zgodi pri vašem stroju delavcu nesreča, dobi zavarovalnino, drugače pa bi morali vi sami plačevati ponesrečencu in ga vzdrževati. Župani sami naj skrbijo, da se naznanijo stroji. Tiskovine dobi župan pri politični oblasti v slovenskem jeziku. Storite to, nesreč pri strojih je veliko. Dežela pa zavarovalnino tako plačuje, če je kdo naznanjen ali pa ne.

* **Slovenska kmečka zveza.** Ustanovitev Slovenske kmečke zveze je vzbudila po celem Slovenskem splošno in veliko pozornost. Prijatelji jo pozdravljajo, neprijatelji jo srdito napadajo. In neprijatelji so ji vsi listi, ki so glasili liberalnih učiteljev in mladega advokatskega naraščajo. Med neprijatelje pa je zašlo tudi glasilo celjskih prvakov „Domovina“ in pribiti moramo, da piše najbolj nesramno o kmečki zvezi. Seveda, celjski prvaki in

mu ne pomaga, da prekolne ta hudoben voz na dno pekla, le trraa, trraa, trraa, se mu glasi, kakor v posmeh nazaj. Žalosten zavoljo te nesreče, in bled od jeze stoji Tone pred mrtvima praseta.

Toda kaj storiti? Vse premišljevanje ne pomaga nič popolnoma nič! Vse pa še vendar ni zgubljeno; ko se obrne Tone okoli, zagleda tretjega ubežnika, ki se je zadovoljno valjal v blatnem jarku pri cesti.

„Čakaj, čakaj, ti svinjska nesnaga“, si misli „sedaj mi pa ne uideš“. In z brzimi koraki se začne proti tretjemu junaku, ki je ravnokar ušel gotovi smrti. Toda Tone Svetlin je danes najbrž z levo nogo stopil iz postelje, ker se mu vse ponesreči. Že hoče zgrabiti ubežnika za zadnjo nogo, kar spodrsne in pade, kakor je dolg in širok, v blatni jarek. Veselo je zakrutil mali hudobnež in hitro oddirjal naprej. Toda Tone skrbno sledi ubežnika. Ne daleč od mesta, kjer je Svetin ravnokar padel, je stal velik škedenj, in v tega se je skril mali zlobnež. Toda zašel je v past, kajti tukaj ga je Tone vjel.

Naš krošnjar pa ni bil tak človek, da bi ga ustrašile te nesreče; kmalu je postal zopet prav dobre volje. Vrnil se je nazaj v gostilno „Pri slonu“, si osnažil tam svojo obleko in skrbno shranil rešenega prešička. Nato pa je šel v mesto, da bi se nakupil različnih reči. V zadnjem trenutku se še spomni, da hoče in mora svoji ljubi Katinki izpolniti neko vročo željo. Seveda lepo jopico iz dragega platna, tega si je želela žena že dolgo.

„Naj ga ima“, misli si Tone, „deset kronic več ali manj, na to se danes ne smem ozirati, čeravno sem imel že nesrečo, o kateri Katinki seveda ni treba vedeti.“